

Музей Голокосту очолила жертва геноциду Ндебеле в Зімбабве

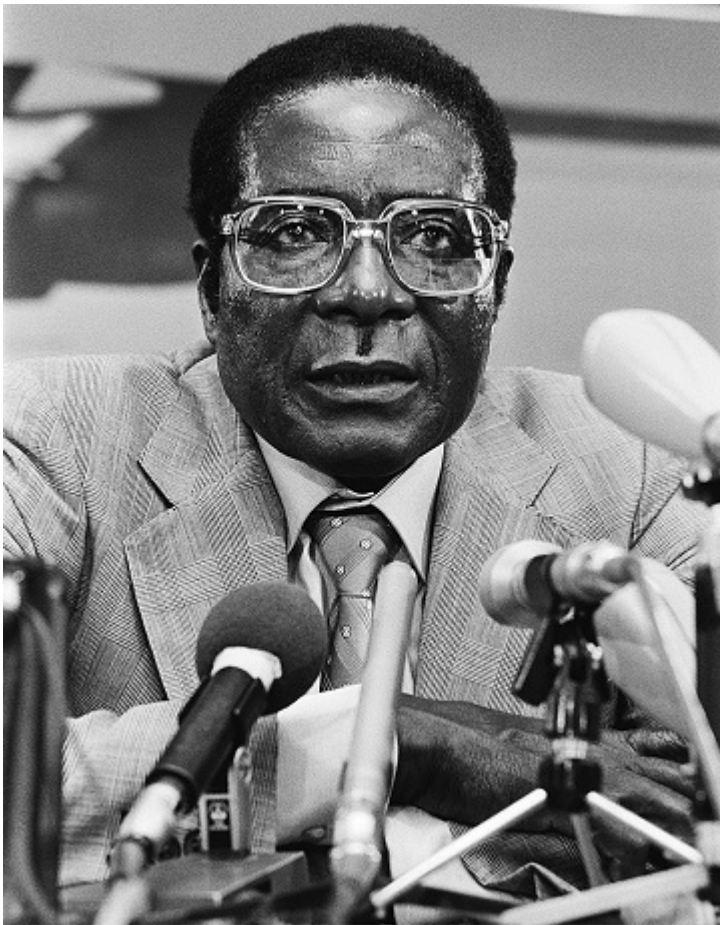
Гугулету Мойо

Правління Єврейського музею в Тусоні (штат Арізона) одноголосно обрало своїм виконавчим директором уродженку Зімбабве 45-річну Гугулету Мойо, навернену в юдаїзм. Таким чином, відома юристка стане першою «кольоровою єврейкою», яка очолила великий єврейський музей у США.

Гугулету здобула ступінь із юриспруденції в Університеті столиці Зімбабве — Хараре, а потім вивчала право в Оксфорді. Її батько — професор права Корнельського університету і всесвітньо визнаний вчений у галузі конституційної законотворчості, який працював у місіях ООН у Південній Африці, Косово, Афганістані і т.ін.

«Один із моїх дитячих спогадів — втеча з дому в 1983-му (мені було 6 років), коли ми ховалися від звірств Гукурахунді, упродовж яких були вбиті приблизно 20 тисяч представників моєї етнічної групи, ндебеле», — розповідала нова директорка в одному з інтерв'ю. У вільному перекладі з мови шона «гукурахунді» означає ранній дощ, але частіше цей термін використовують для позначення масових вбивств армією Зімбабве представників народу ндебеле.

Тодішній прем'єр-міністр країни Роберт Мугабе підписав угоду з диктатором КНДР Кім Ір Сенгом про підготовку спеціальної бригади карателів, які підкорялася особисто прем'єру. П'ята бригада прославилася публічними стратами без суду і слідства, причому жертв примушували самим рити собі могили. Безліч людей були також спалені у своїх хатинах. Так чи інакше, ці злочини кваліфікуються сьогодні як геноцид ндебеле.

У роки правління Мугабе (а він керував країною майже 40 років) Гугулету Мойо працювала юристом у Associated Newspapers of Zimbabwe, захищаючи незалежні ЗМІ від цензури й переслідування влади. Вона також була радником Міжнародної асоціації юристів (IBA), писала для британської The Guardian, а потім очолила організацію Media Defense, яка обстоює свободу ЗМІ в усьому світі.

«Я виросла з розумінням, що сильні світу цього можуть вирішити знищити своїх політичних опонентів або представників іншої етнічної групи», — говорить Мойо.

Юдаїзмом дівчина цікавилася з юності, вражена непропорційною кількістю євреїв серед борців з апартеїдом у ПАР. У 2003-му Гугулету познайомилася з американським дипломатом-євреєм Джошуа Полачеком, який працював тоді в посольстві США в Хараре. Молоді люди одружилися, а переїхавши в США, Мойо пройшла гіюр, прийнявши віросповідання чоловіка. Її тесть — випускник Гарварда, д-р медицини й борець за громадянські права афроамериканців Джон Полачек — свого часу відновлював будівлю Єврейського музею в Тусоні, де розташовувалася найстаріша синагога в Арізоні. Дід чоловіка — Волтер Полачек — служив армійським лікарем у роки Другої світової, а в 1946-му був відправлений у Нюрнберг, де лікував високопоставлених нацистів, які незабаром постали перед міжнародним трибуналом..

Корпус Єврейського музею у Тусоні, присвячений трагедії Голокосту

Усе це, безумовно, наклало відбиток на світогляд Мойо, яка неформально поставилася до своєї єврейської освіти. Коли її чоловіка призначили в посольство в Нью-Делі, жінці доводилося вставати о 4.30 ранку, аби не пропустити урок із юдаїзму по Skype.

3 липня 2019 року уродженка Зімбабве була операційним директором Музею єврейської історії та центру Голокосту (JHM) у Тусоні — другого за значенням міста в Арізоні з приблизно 25-тисячним єврейським населенням. Наприкінці минулого року, коли почався конкурс на посаду виконавчого директора, правління JHM з 16 осіб одноголосно проголосувало за кандидатуру Гугулету Мойо, відмовившись від пошуку інших претендентів.

Нещодавно в школах Аризони ввели обов'язкові уроки з історії Голокосту та інших геноцидів, і музей став джерелом навчальних матеріалів, які ґрунтуються на свідченнях тих, хто вижили в Шоа. Більшість нинішніх відвідувачів музею — неєврейські школярі, яким тут розкажуть не тільки про антисемітизм, але й про інші види дискримінації. Наприклад, про становище уйгурів у Китаї, сотні тисяч яких влада депортувала в так звані «табори перевиховання».

Олександр Файнштейн